

Kulturförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kulturnämnden

Datum:
2021-02-03

Diarienummer:
KTN-2021-00014

Handläggare:
Pia Sörås Staflin, Anna Röst

Yttrande över detaljplan för Östra Sala backe, etapp 3b - samråd

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** till plan- och byggnadsnämnden avge upprättat samrådsyttrande avseende detaljplan för Östra Sala backe, etapp 3.

Ärendet

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en fortsatt stadsutveckling Östra Sala backe. Kulturförvaltningen bedömer att förslaget innebär viss ytterligare påverkan på kulturarv i området, som redan är kraftigt förändrat i närtid genom den nya samtida årsringen utifrån tidigare utbyggnadsetapper av Östra Sala backe och Gränbystaden. Detaljplanens genomförande innebär att staden kommer närmare sockencentrum i Vaksala och siktlinjerna i landskapet förändras kraftigt genom de höga nya byggnadsvolymer. Den redan påbörjade höga bebyggelsefronten i Östra Sala backe som kontrasterar kraftigt mot det öppna och ålderdomliga landskapet förlängs, och helt modern bebyggelse kommer genom planen att dominera blickfånget från Vaksala in mot staden, och entrén till stadsbebyggelsen längs den historiska infartsvägen Vaksalagatan. Kulturförvaltningen vill påpeka att ytterligare utbyggnad mellan Östra Sala backe och Vaksala sockencentrum skulle påverka det kulturarv som miljön kring Vaksala utgör mycket negativt, och det är av stor vikt att värna det kvarvarande öppna landskapsrummet i sin helhet.

Kulturförvaltningen har inget att invända mot det föreliggande planförslaget.

Beredning

Ärendet är berett av kulturförvaltningen med hjälp av Anna Röst, konsult kulturarv. Ärendet har inga konsekvenser sett ur perspektiven för barn, jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Kulturnämnden har möjlighet att lämna synpunkter på detaljplan för Östra Sala backe etapp 3b i samrådsskede 12 januari – 23 februari 2021 och har beviljats förlängd svarstid till 5 mars.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en fortsatt stadsutveckling Östra Sala backe, i den nordligaste delen inom programområdet där Fyrislundsgatan möter Vaksalagatan. Detaljplaner avser att möjliggöra ett kontorskvarter med friskvårdsanläggning samt publika verksamhetslokaler i bottenvåningen.

Kulturnämnden yttrade sig i samråd avseende detaljplanen för Östra Sala backe etapp 3a 2020-06-11 (KTN-2020-00336). Kulturförvaltningen bedömer att de två angränsande detaljplanerna kan bedömas i huvudsak likvärdigt och på samma grunder, enligt nedan.

Direkt öster om planområdet ligger Vaksala prästgårdsgårde, en betes- och åkermark. Här ansluter planområdet till riksintresseområdet för kulturmiljövården *C36 Vaksala* som omfattar ett stort fornlämningsområde i ett öppet jordbrukslandskap och Vaksalas sockencentrum med kyrkan, prästgården och kyrkskolan.

Planområdet ligger även nära riksintresseområdet *C40 Uppsala stad*, men utbyggnaden inom etapp 3b kan inte bedömas kraftigt påverka de bärande uttrycken för staden som riksintresse. En viktig aspekt i kulturarvshänseende är siktlinjerna in mot stadens märkesbyggnader slottet, domkyrkan och Carolina Rediviva. Inom planarbetet har siktstudier utförts som visat att byggnaderna redan idag är skydda av befintlig bebyggelse och träd vid ankomst via Vaksalagatan.

Kulturförvaltningen bedömer att förslaget innebär viss ytterligare påverkan på kulturarv i området, som är kraftigt förändrat i närtid genom den nya samtida årsringen: tidigare etapper av Östra Sala backe och Gränbystaden. Detaljplanens genomförande innebär att staden kommer närmare sockencentrum i Vaksala och siktlinjerna i landskapet förändras kraftigt genom de höga nya byggnadsvolymer. Den påbörjade 6-7 våningar höga bebyggelsefronten i Östra Sala backe som redan kontrasterar kraftigt mot det öppna och ålderdomliga landskapet förlängs, och helt modern bebyggelse kommer genom planen att dominera blickfånget från Vaksala in mot staden, och entrén till stadsbebyggelsen längs den historiska infartsvägen Vaksalagatan.

Kulturförvaltningen vill påpeka att ytterligare utbyggnad mellan Östra Sala backe och Vaksala sockencentrum skulle påverka det kulturarv som miljön kring Vaksala utgör mycket negativt, och det är av stor vikt att värna det kvarvarande öppna landskapsrummet i sin helhet.

Den riksintressanta kulturmiljön som direkt angränsar till planområdet innehåller kvaliteter som med fördel kan lyftas fram i exploateringen av området. Fornlämningsområdet är exceptionellt rikt på intressanta lämningar från brons- och järnåldern, och det medeltida sockencentrum på gångavstånd från staden en fin resurs för områdets attraktivitet.

Kulturförvaltningen har inget att invända mot det föreliggande planförslaget.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i detta ärende.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2021-02-04

Bilaga 1, Samrådsyttrande – Detaljplan för Östra Sala backe, etapp 3 b

Planhandlingar finns att hämta på [Detaljplaner öppna för synpunkter \(uppsala.se\)](https://www.uppsala.se/planhandlingar) eller [Avslutade samråd eller granskning 2021 \(uppsala.se\)](https://www.uppsala.se/planhandlingar)

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Click or tap here to enter text.

Kulturnämnden

Datum:
2021-02-03

Diarienummer:
KTN-2021-00014

Plan- och byggnadsnämnden

Samrådsyttrande - detaljplan för Östra Sala backe, etapp 3b (PBN 2020-001408)

Kulturnämnden har tagit del av rubricerade planförslag och har inget att invända mot planförslaget.

Kulturnämnden bedömer att förslaget innebär viss ytterligare påverkan på kulturarv i området, som är kraftigt förändrat i närtid genom den nya samtida årsringen: tidigare etapper av Östra Sala backe och Gränbystaden. Detaljplanens genomförande innebär att staden kommer närmare sockencentrum i Vaksala och siktlinjerna i landskapet förändras kraftigt genom de höga nya byggnadsvolymer.

Kulturnämnden vill dock påpeka att ytterligare utbyggnad mellan Östra Sala backe och Vaksala sockencentrum skulle påverka det kulturarv som miljön kring Vaksala utgör mycket negativt, och det är av stor vikt att värna det kvarvarande öppna landskapsrummet i sin helhet.

Den riksintressanta kulturmiljön som direkt angränsar till planområdet innehåller kvaliteter som med fördel kan lyftas fram i exploateringen av området. Fornlämningsområdet är exceptionellt rikt på intressanta lämningar från brons- och järnåldern, och det medeltida sockencentrum på gångavstånd från staden en fin resurs för områdets attraktivitet.

Kulturnämnden

Linda Eskilsson

Ordförande

Samuel Lundström

Nämndsekreterare